

Joensuun kaupunki
Kaupunkirakennepalvelut
Muuntamontie 5
80100 JOENSUU

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA, KONTIOSUON PILAANTUMATTOMIEN YLIJÄÄMÄMAIDEN MAANKAATOPAIKKA, JOENSUU

Joensuun kaupunki on 22.10.2019 saattanut vireille Kontiosuon pilaantumattomien ylijäämämaiden maankaatopaikkaa koskevan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) toimittamalla Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus) hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hanke

Kontiosuon pilaantumattomien ylijäämämaiden maankaatopaikka

Hankkeesta vastaava

Joensuun kaupunki, kaupunkirakennepalvelut, jossa yhteyshenkilöinä ovat ympäristötarkastaja Liina Lindberg ja viherrakennuttaja Hannu T. Holopainen.

Yhteysviranomainen

Pohjois-Karjalan ELY-keskus, luonnonvarat ja ympäristö -vastuualue, jossa yhteyshenkilönä on ympäristöasiantuntija Mari Heikkinen.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki, 252/2017) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja arvioinnin yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kaikkien tiedon saantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyssä selvitetään ja arvioidaan hankkeen välittömiä ja välillisiä ympäristövaikutuksia.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioidavat hakkeet ja niiden muutokset on lueteltu YVA-lain liitteessä 1. Nyt kyseessä olevaan hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon kohdan 11 b) perusteella; Jätteiden käsittelylaitokset, joissa jätettä sijoitetaan kaatopaikalle, joka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle.

YVA-menettely on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa hankkeesta vastaava laatii YVA-lain 16 §:n mukaisen arviointiohjelman (YVA-ohjelma), jonka tulee sisältää tarvittavat tiedot hankkeesta, sen kohtuullisista vaihtoehtoista, kuvaus ympäristön nykytilasta, ehdotus arvioitavista ympäristövaikutuksista ja niiden selvittämisestä sekä suunnitelma arviointimenettelyn järjestämisestä. Arviointiohjelman sisällöstä säädetään tarkemmin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen

(YVA-asetus, 277/2017) 3 §:ssä. Ennen arviointiohjelman toimittamista voidaan järjestää YVA-lain 8 §:n mukainen ennakkoneuvottelu. Tässä hankkeessa ennakkoneuvottelu pidettiin 5.2.2019.

YVA-menettelyn toisessa vaiheessa hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon pohjalta YVA-lain 19 §:n mukaisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostus). Arviointiselostuksen tulee sisältää tarvittavat tiedot hankkeesta, kuvaus ympäristön nykytilasta, kuvaus hankkeen ja sen kohtuullisten vaihtoehtojen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista, niiden lieventämisestä, seurannasta ja vaihtoehtojen vertailusta, tiedot ympäristövaikutusten arviointimenettelyn toteuttamisesta ja yleistajuinen yhteenveto. Arviointiselostuksen sisällöstä säädetään tarkemmin YVA-asetuksen 4 §:ssä.

Yhteysviranomainen tarkistaa arviointiselostuksen riittävyden ja laadun sekä laatii tämän jälkeen YVA-lain 23 §:n mukaisen perustellun päätelmänsä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. YVA-lain 25 §:n mukaan arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on liitettävä hanketta koskevaan lupahakemukseen. Viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän. Lain 26 §:n mukaan hanketta koskevasta päätöksistä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon. Lupaviranomaisen on lain 27 §:n mukaan varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa.

Hankkeen kuvaus ja sijainti

Joensuun kaupunki suunnittelee pilaantumattomien ylijäämämaiden maankaatopaikan perustamista Joensuun liksenvaaran kaupunginosaan, Kontiosuolle. Alueelle tuodaan Joensuun kaupungin infrarakentamisen työmailta kaivettuja pilaantumattomia ylijäämämaita, joiden haitta-ainepitoisuudet ovat alle alemman ohjearvon (VNa 214/2007).

Pilaantumattomia ylijäämämaita muodostuu kaupungin omista katu- ja yleisten alueiden rakennuskohteista tällä hetkellä 150 000 – 180 000 m³ vuodessa. Ensisijainen tavoite on ohjata ylijäämämaat hyötykäyttöön esimerkiksi meluvalleihin. Läjitysalueelle läjitetään ne jakeet, joille ei löydy hyötykäyttökohdetta.

Nykyiset olemassa olevat läjitysalueet sijaitsevat hajautetusti ympäri Joensuuta ja niiden kapasiteetti on täyttynyt tai täyttymässä. Laajennettu Kontiosuon läjitysalue toimisi keskitettynä, helposti valvottavana pilaantumattomien ylijäämämaiden sijoituspaikkana. Kontiosuon alue sijaitsee hyvien kulkuyhteyksien varrella sekä keskeisellä paikalla massojen syntypaikkaan nähden. Läjitysalueen yhteyteen on suunniteltu myös kierrätyskenttätoimintaa. Kierrätyskentällä vastaanotetaan ja välivarastoidaan kaupungin omasta infrarakentamisesta ja kaupunkiympäristön kunnossapidosta syntyviä kierrätysmateriaaleja.

Alueelle vuosittain tuotavan maa-aineksen määrä vaihtelee vuosittain riippuen rakennustoiminnan voimakkuudesta sekä toteutettavasta maankaatopaikan vaihtoehdosta. Joensuun kaupungin keskimääräinen läjitystarve maankaatopaikalle on noin 80 000 m³ – 100 000 m³ vuodessa.

Suunniteltu ylijäämämaiden maankaatopaikka koostuu yhdestä täyttömäestä ja sen reunoilla kulkevasta tiestä. Täyttö tapahtuu kerrospengertäyttönä vaakasuorina kerroksina tai kiilapengertäyttönä. Maamassat kuljetetaan alueelle kuorma-autoilla ja täyttötyössä käytetään esimerkiksi puskutraktoria tai kauhakuormaajaa. VE2

mukaisessa huipun korkeuden määrittelyssä on huomioitu täyttöpenkereen stabiiliteetti. Toiminnan loputtua alue muotoillaan ja alueelle kylvetään niittyheinäsiemenseos.

Hankealue sijoittuu Puhas Oy:n Kontiosuon jätekeskuksen ja Joensuun Vesi -liikelaitoksen jätevesilietteen kompostointialueen viereen. Alue sijaitsee noin neljän kilometrin päässä Joensuun keskustasta. Hankealueelta on noin 430 metriä Valtatie nro 6:lle ja noin 1 kilometri Ilomantsintielle (kantatie 74).

Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa alue on osoitettu seudulliseksi jätteenkäsittelyalueeksi (EJ). Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Joensuun seudun yleiskaavassa 2020 alue on osoitettu jätehuollon alueeksi (EJ) ja Ivontien asemakaavassa alue on osoitettu jätteenkäsittelyalueeksi (EJ-1).

Lähimmät asuinrakennukset ovat noin 700 metrin päässä hankealueesta. Lähimmät päiväkodit tai koulut sijaitsevat noin 1,5 kilometrin päässä. Hankealueen ja asutuksen väliin jää suojapuustoa.

Hankealueen rajalla kulkevan Biotien koillispuolella on mäntyvaltaista metsää. Hankealueen läheisyydessä ei ole Natura- tai luonnonsuojelualueita. Hankealue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle.

Hankkeen vaihtoehdot

Vaihtoehdoasettelu koskee hankkeen kokoa yhdellä hankealueella, Kontiosuolla. Tarkasteltavat vaihtoehdot pilaantumattomien ylijäämämaiden loppusijoittamiseksi ovat:

VE0: Nykytilanne. Kontiosuon maankaatopaikan laajennusta ei toteuteta, Kontiosuon maankaatopaikan läjityksen kokonaismäärä on 210 000 m³ ja alue 3,5 ha suuruinen. Ylin täyttökorkeus on +93 (N2000). Toiminta-aika noin 7 vuotta.

VE1: Matala täyttömäki, maankaatopaikka toteutetaan Kontiosuolle n. 12 ha suuruisena, täyttömassojen kokonaismäärä on noin 880 000 m³ ja ylin täyttökorkeus +93 (N2000). Toiminta-aika noin 11 vuotta.

VE2: Korkea täyttömäki, maankaatopaikka toteutetaan Kontiosuolle n. 12 ha suuruisena, täyttömassojen kokonaismäärä on noin 1 250 000 m³ ja ylin täyttökorkeus +103 (N2000). Toiminta-aika noin 15 vuotta.

Vaihtoehtojen toiminta-ajat ovat arvioita, VE0 kohdalla vuosittainen läjitysmäärä on ympäristöluvan mukaisesti alle 50 000 tonnia ja VE1 sekä VE2 toiminta-ajat on laskettu vuosittaisen läjitystarpeen (noin 80 000 m³) mukaisesti, joka voi kuitenkin vaihdella rakentamistoiminnan voimakkuuden mukaan.

Ensisijaisesti pilaantumattomat ylijäämämaat ohjataan hyötykäyttöön kaikkien vaihtoehtojen kohdalla.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireillöolosta on ilmoitettu sanomalehti Karjalaisessa.

Arviointiohjelma on kuulutettu ja ollut nähtävillä 1.11. – 2.12.2019 seuraavissa paikoissa:

Joensuun kaupunki, kaupungintalon julkisten kuulutusten ilmoitustaulu, Rantakatu 20, 2 krs. Joensuu ja Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Kauppakatu 40 B, 3. krs, Joensuu

Internetissä: www.ymparisto.fi/kontiosuoYVA

Yhteysviranomaisen lähetti lausuntopyynnöt seuraaville tahoille:

Joensuun kaupunki, kaupunginhallitus

Joensuun kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen

Siun Sote, terveydensuojeluviranomainen

Itä-Suomen aluehallintovirasto, peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Pohjois-Savon ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri

Pohjois-Savon ELY-keskus, kalataloustehävät

Suomen luonnonsuojeluliitto

Joensuun seudun luonnonystävät

3. YHTEENVETO LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Joensuun kaupunki

Joensuun kaupunginhallituksen ja ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnot ovat saman sisältöisiä.

Vaihtoehtojen tarkastelu

Kaupunkialueella rakentamisen yhteydessä syntyvien puhtaiden ylijäämämaiden sijoittamiselle on etsitty vaihtoehtoa jo useamman vuoden ajan. Ongelmana on ollut riittävän suuren alueen löytäminen. Ylijäämämaat sijoitetaan suoran hyödyntämisen lisäksi tällä hetkellä useampaan paikkaan, joilla on ympäristölupa. Kontiosuon jätekeskuksen toiminnan olennaisen muutoksen takia - poltettavan jätteen erilliskeräily ja energiakäyttö Riikinvoiman voimalaitoksessa - ovat mahdollistaneet laajemman alueen käyttöön ottamisen Kontiosuon alueella. Kaikissa vaihtoehdoissa oleellimmat ympäristövaikutukset ovat samanlaisia, joten resurssitehokkuuden kannalta VE2 on myös kustannustehokkain vaihtoehto. Se myös mahdollistaa muita vaihtoehtoja paremmin maa-ainesten kierrätystoiminnan laajentamisen.

Laaditut selvitykset ja nykytilanne

Alue on kokonaisuudessaan erityistoimintojen aluetta. Alueella ja läheisyydessä on voimassa olevat asemakaavat. Alueen liikennemäärät ovat hyvin selvillä. Ilmanlaadun kannalta tärkeimmät päästölähteet alueella ovat Fortum Power and Heatin Joensuun voimalaitos, YIT:n asfalttiasema ja Kontiosuon jätekeskus sekä liikenne. Merkittävin meluhaitta alueella aiheutuu ajoneuvoliikenteestä ja alueella olevien laitosten toiminnasta. Luonnonolosuhteiden osalta on olemassa selvitykset lähialueiden luonnonarvoista. Alueen toimintojen vesistövaikutuksia on seurattu vuosikymmeniä ja niistä on saatavissa runsaasti tietoa. Biotien asemakaavassa on

liksenvaaran suuntaan varattu melu/maisemavallille alue, joka toteutettuna lisää suojavaikutusta liksenvaaran suuntaan.

Ehdotus arvioitavista vaikutuksista

Liikennevaikutukset voidaan arvioida luotettavasti, sillä liikennemääristä alueella on runsaasti tietoa. Alueen liikenne ohjautuu Biotietä pitkin ja liittyy Ilomantsintien liittymässä yleiseen tieverkkoon. Biotietä ja Ivontietä käyttävät myös toiset alueen toimijat.

Merkittävin vaikutus ilmanlaatuun on liikenteen ja toiminnan aiheuttama pölyäminen. Yhden toimijan vaikutuksen arviointi on käytännössä erittäin vaikeaa, sillä samoja katuja/teitä käyttävät kaikki Kontiosuon alueen toimijat. Toimintojen osalta vaikutukset pystytään arvioimaan toiminta-aikojen ja alueen käytön kautta. Koneiden ja laitteiden päästöillä ei käytännössä ole havaittavaa vaikutusta sillä alueella on ilmanlaadun kannalta merkittävämpiä toimijoita.

Meluvaikutusten arviointi on hankalaa, sillä alueella on runsaasti sellaista toimintaa, joka aiheuttaa jatkuvaa melua, josta maankaatopaikan melu ei erotu. Alueen muiden toimintojen meluvaikutus kuuluu myös ylijäämämaiden läjitysalueen toiminta-aikojen ulkopuolella.

Maisemavaikutukset alueella ovat lähtökohtaisesti jo olemassa. Biotien teollisuusalueen toteutuminen vaikuttaa maiseman muuttumiseen yhä enemmän teollisuusympäristöksi. Kontiosuon olemassa olevan jätepenkereen ja rakennusten, Fortumin Joensuun voimalaitoksen ja Ivontien teollisuuslaitosten maisemavaikutus on merkittävä.

Yhteenveto arviointiohjelmasta

Alueelta on olemassa selvityksiä kaikkien osa-alueiden osalta. Hankkeen toteuttamisella on muiden alueen toimintojen kanssa yhteisvaikutuksia, jota voidaan arvioida olemassa olevien selvitysten ja alueen toimijoiden velvoitetarkkailujen tulosten perusteella. Arviointiohjelmassa tarkasteltaviksi esitetyt ympäristövaikutukset ja niiden arviointimenetelmät ovat laajuudeltaan riittävät.

Itä-Suomen aluehallintovirasto, peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Melu ja pöly

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 700 metrin päässä hankealueesta. Asumisen lisäksi kohtuullisen matkan päässä (noin 1,5 kilometrin päässä hankealueesta) sijaitsee lähimmät ”erityisen herkäät kohteet”, joissa hoidetaan ja koulutetaan lainsäädännön näkökulmasta erityistä suojaa nauttavia lapsia ja nuoria. Tämän vuoksi aluehallintovirasto katsoo, että arvioinnissa tulee huomioida melun ja pölyn osalta ennaltaehkäisy sekä suunnitella mahdollisten haittatekijöiden minimoimiseksi riittävät ja asianmukaiset torjuntatoimet.

Pohjavedet

Koska alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella ja lähimmät pohjavesialueet ovat n. 5,2 km etäisyydellä hankealueesta, on riski arvioitu vähäiseksi hankeohjelmassa. Hankealuetta lähinnä oleva kiinteistö, joka ei ole liittynyt vesijohtoverkostoon, sijaitsee noin 700 metrin päässä. Arviointiohjelmassa ei ole tarkennettu kiinteistöllä

tapahtuvaa toimintaa tai sen vedenhankintaan liittyviä järjestelyjä eikä suunnitellun toiminnan mahdollisia vaikutuksia niihin.

Pintavedet

Pintavesien suojelu tulee toteuttaa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Hankealueen lähimmät pintavesistöt ovat noin kahden kilometrin päässä sijaitseva Iiksenjoki, noin 2,2 km päässä sijaitseva Pielisjoki sekä noin kolmen kilometrin päässä sijaitseva Pyhäselkä.

Arviointiohjelmassa ei ole kerrottu purkuojien ja niiden alapuolisten vesistöjen rannoille ja varsille sijoittuneista toiminnoista eikä purkuvesistä mahdollisesti aiheutuvien vaikutusten arvioinnista. Aluehallintovirasto suosittelee, että vaikutusten arviointi ulotettaisiin alapuolisiin vesistöihin ja pintavesien hyödyntämiseen osana elinkeino- ja virkistystoimintaa. Alapuolisen vesistön hyödyntäminen muun muassa uimiseen, kalastukseen tai alkutuotannon kasteluvetenä lienee mahdollista.

Ehdotus arvioitavista ympäristövaikutuksista

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan olemassa olevien selvitysten ja suunnitelmien hyödyntäminen on järkevää ja tarkoituksenmukaista. Edellä mainittuja dokumentteja hyödynnettäessä tulisi myös arvioida millaisia muutoksia alueella ja arviointiolosuhteissa on mahdollisesti tapahtunut tehtyjen selvitysten jälkeen. Samassa yhteydessä tulisi arvioida edellä mainittujen dokumenttien validius.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia ei voida niputtaa arvioitavaksi muiden osa-alueiden vaikutusten arvioinnissa, vaan ne tulisi selvittää ja arvioida omana osa-alueena. Tällöin niiden suhteuttaminen ja arvottaminen suhteessa muihin osa-alueisiin sekä kokonaisuuteen on helpompaa ja läpinäkyvyys paranee.

Ehdotus arvioitavien ympäristövaikutusten rajaukselle

Arviointiohjelmassa on esitetty perustelut sille, miksi osa hankkeen vaikutuksista ehdotetaan jätettäväksi YVA-selostuksessa arvioitavien todennäköisesti merkittävien ympäristövaikutusten ulkopuolelle. Aluehallintovirasto on edellä esittänyt epävarmuustekijöitä, joihin arviointiohjelmassa ei suoraan anna vastauksia ja täten esitämme, että arviointi sekä kuvaus suoritettaisiin arviointiselostuksessa myös pintavesien, virkistyskäytön sekä erityisesti ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta.

Virkistyskäytön osalta tulisi ympäröivää rakennettua ja rakentamatonta aluetta arvioida riittävän laajasti ja huomioida myös muu alueiden käyttö mahdollisessa virkistys- ja elinkeinotoiminnassa.

Yhteisvaikutukset

Aluehallintovirasto pitää hyvänä menettelynä sitä, että yhteisvaikutuksia alueen muiden toimintojen kanssa tullaan arvioimaan YVA-selostuksessa jokaisen tarkasteltavan ympäristövaikutuksen kohdalla vaikutusten arvioinnissa. Tämä korostaa näkemyksemme mukaan myös tarvetta arvioida ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia erillään muista osa-alueista. Samoin virkistyskäytön sekä pintavesivaikutusten arviointi voi korostua ohjelmassa esitetystä rajauksesta poiketen.

Kyseessä on jätehuollon piiriin kuuluva kaatopaikka. Kyseisen kaltaisesta toiminnasta

saattaa aiheutua alueen asukkaille ja muille käyttäjille suoria terveyteen kohdistuvia haittoja. Toiminnalla voi olla myös epäsuoria vaikutuksia, jotka heijastuvat asukkaiden ja kuntalaisten terveyteen sekä viihtyisyyteen. Vaikutukset korostuvat etenkin niiden keskuudessa, jotka kokevat toiminnan laajentumisen lähelle asuin- ja elinpiiriään negatiivisena.

Edellisen lisäksi suunnittelussa sekä valmistelussa tulisi huomioida nykyistä paremmin ja varata vaikuttamismahdollisuuksia kuntalaisille, etenkin erityiskohteiden (koulut, päiväkodit, sosiaalialan kohteet) osalta. Hankkeen suunnittelussa tulisi huomioida myös maankäytön ja kaavoituksen tarpeet tulevaisuudessa sekä esimerkiksi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen pitkän aikavälin suunnittelutarpeet. Hankealueen sijainnin ja monimuotoisuuden takia ihmisiin sekä asuin- ja elinympäristön turvallisuuteen, terveellisyteen ja viihtyisyyteen kohdistuva huomio tulisi olla keskeisessä asemassa arvioinnissa.

Arviointiohjelmassa on esitetty hankkeen osapuolet sekä YVA-hankkeen laadinnassa olleet tahot. Aluehallintovirasto esittää toiveenaan, että arviointiselostuksessa kerrottaisiin kuka asiantuntija suorittaa mahdollisen, ohjelmassa ulosrajatun, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin.

Ympäristövaikutusten arviointi

Kyseessä olevassa hankkeessa arviointi painottuu erityisesti ilmaan, vesiin, melutilanteeseen, liikenteeseen, maisemaan ja ihmisiin kohdistuvien vaikutusten sekä ympäristöriskien arviointiin.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan asetetut tavoitteet ovat hyviä, mutta arviointiohjelmaan kirjatut menettelyt eivät vaikuta riittävästi asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kokonaisarviointi toisiinsa liittyvien hankkeiden osalta vaikuttaa puutteelliselta. Samoin vaikutusmahdollisuuksien varaaminen kuntalaisille riittävässä laajuudessa hankkeiden yhteisvaikutukset ja edellä mainitut painopisteet huomioiden vaikuttavat vähäisiltä arvioituihin tarpeeseen nähden.

Kaikille muille vaikutuksille on arviointiohjelmassa esitetty alustavat tarkastelualueet, mutta ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta alustavaa tarkastelualuetta ei ole rajattu. Arviointiohjelmaan ei ollut liitetty myöskään kuntalaiskyselylomaketta, jolloin aluehallintovirastolla ei ollut mahdollisuutta ottaa kantaa kyselyn sisältöön. Tämä tulisi esittää viimeistään arviointiselostuksen yhteydessä.

Loppulauselma

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan arviointiohjelma on laadittu varsin yleisellä tasolla. Arviointiohjelmaa ei voi asianmukaisesti arvioida etenkään ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta, konkretian puuttuessa. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa käytettävät menetelmät jäävät täysin avoimiksi, samoin ihmisiin kohdistuvien terveys- ja sosiaalivaikutusten arviointialueen rajausta ja kuka arvioinnin suorittaa.

Aluehallintoviraston mielestä ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi tulisi toteuttaa yli 2 kilometrin etäisyydelle ulottuvan tarkastelualueen sisällä, ottaen huomioon myös lähivaikutusalueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat isot asuinalueet asukkaineen.

Muilta osin vaikutusten arvioinnissa voidaan hyödyntää jo olemassa olevia selvityksiä, mallinnuksia ja mittaustuloksia, mikäli ne arvioidaan valideiksi. Tämä edellyttää, ettei arvioinnin kohteena olevissa tekijöissä ja olosuhteissa ole tapahtunut vähäistä merkittävämpiä muutoksia aiempien selvitysten ja nykyhetken välisessä ajanjaksossa.

Siun Sote, terveydensuojeluviranomainen

Kestävän käytön näkökulmasta katsoen sijoitettaville, pilaantumattomille maamassoille tulee aina yrittää löytää muita sijoituspaikkoja kuin pysyvä, tiivistettävä maankaatopaikka. Koska tällaisia vaikeasti sijoitettavia maamassoja kuitenkin syntyy, on järkevää, että ne sijoitetaan valvottuihin olosuhteisiin, yhteen paikkaan. Tämän vuoksi hankevaihtoehto 2 Kontiosuolle on kannatettava.

Arviointiohjelman mukaan liikennejärjestelyt Kontiosuon alueen ulkopuolella eivät muutu hankkeen myötä. Raskas liikenne alueelle tulee kuitenkin lisääntymään, mikä on otettava huomioon liikenteen aiheuttamia vaikutuksia arviotaessa.

Kuten arviointiohjelmassa todetaan, maankaatopaikan vaikutus ilmaan liittyy lähinnä pölyämiseen hankkeen toiminta-aikana. Pölyämistä aiheutuu maanrakennustöistä, maamassojen kuormaamisesta ja käsittelystä sekä raskaasta liikenteestä. Pölyvaikutuksia tulee tarkastella asutuksen suhteen ja tarvittaessa löytää keinoja pölyämisen vähentämiseksi.

Maankaatopaikan meluvaikutus tulee olemaan pienehkö, mutta se tulisi kuitenkin huomioida osana koko kaatopaikka-alueen ympäristövaikutusten arviointia.

Nykyistä kaatopaikka-aluetta ympäröivää suojapuustoa on poistettava tämän hankkeen myötä. Tällä on oma vaikutuksensa pölyn ja melun leviämiseen, mikä tulee huomioida arviointiohjelmassa.

Vaikka pohjavesien muodostuminen alueella on vähäistä, arviointiselostuksessa on syytä suunnitellusti esittää toimet pohjaveden pilaantumisen estämiseksi ja tilanteen seuraamiseksi.

Maankaatopaikan meluvaikutus tulee olemaan pienehkö, mutta se tulisi kuitenkin huomioida osana koko kaatopaikka-alueen melutason tarkkailua.

Pohjois-Savon ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue huomauttaa, että hakkeen toiminta-ajan ollessa 7-15 vuotta, tulee liikennevaikutuksia selvittäessä ottaa huomioon skenaariot, joissa ainakin Biotien asemakaava sekä Karsikon hypermarketin asemakaava ovat toteutuneet, sekä selvittää näiden kaavojen ja tämän hankkeen liikenteelliset vaikutukset kantatielle 74.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue toteaa, että Joensuun kaupungin Kontiosuon pilaantumattomien ylijäämämaiden ympäristövaikutusten arviointiohjelma täyttää YVA-laissa ja -asetuksessa arviointiohjelmalle asetetut keskeiset sisältövaatimukset. Arviointiohjelmasta saa jokseenkin riittävän kokonaiskuvan hankkeesta sekä tulevasta ympäristövaikutusten arvioinnista. Keskeiset arvioitavat ympäristövaikutukset on tunnistettu ja kuvattu. Arviointiselostusta laadittaessa tulee arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi huomioida seuraavat yhteysviranomaisen esittämät tarkennukset ja lisäykset.

Yhteysviranomaisen on huomioinut lausunnossaan arviointiohjelmasta annetut lausunnot.

Kuvaus hankkeesta

Arviointiohjelmassa hankkeen kuvausta koskevat tiedot ovat niukat. Hankkeen kuvausta olisi ollut tarpeen täsmentää osin liitteissä esitetyissä erillisissä Kontiosuon ylijäämämaiden läjitysalueen suunnitelmaselostuksessa ja Kontiosuon läjitysalueen kierrätyskentän suunnitelmaselostuksessa olevilla tiedoilla muuan muassa ylijäämämaiden todennäköisestä maalajiluokituksesta (esim. savi, turve, siltti), kierrätyskentälle vastaanotettavista materiaaleista (esim. asfaltti, kivet, kannot, tiilet), maanläjitysalueen teknisistä järjestelyistä (täyttösuunnitelma- ja tekniikka, valumavesien kerääminen ja käsittely), kierrätyskentän toimintaperiaatteista, varustelusta (tilapäinen polttoaineen varastointi), kulun ja kuormien valvonnasta sekä suoritettavasta seurannasta. Liitteinä esitettiin nämä yksityiskohdat eivät välity arviointiohjelman lukijalle siten, että vaikutusten tunnistaminen ja selvittäminen kattavasti olisi mahdollista. Voimassa olevan maa-aineksen läjitysalueen ympäristöluvan kuvauksen ja lupamääräysten esittäminen olisi myös voinut antaa hankkeesta konkreettisemmän kuvan.

Hankkeen tarve on perusteltu olemassa olevien maankaatopaikkojen täyttymisellä. Tältä osin olisi ollut tarpeen esittää yksityiskohtaisemmin, kuinka kaupungin maanläjitystoiminta on tähän saakka järjestetty ja missä määrin muita maankaatopaikkoja vielä jää käyttöön tämän hankkeen toteutuessa.

Hankkeen sijainti on esitetty arviointiohjelmassa kappaleessa 3.1 sekä kuvissa 1 ja 3. Tekstissä mainitut hankealueen viereiset sekä muut lähialueen toiminnot olisi ollut tarpeen esittää kartalla. Arviointiohjelmassa liitettyssä suunnitelmapiirustuksessa on esitetty ainoastaan liittymä itse hankealueelle, joten kokonaiskuva liikkumisesta Kontiosuon alueella jää epäselväksi.

Hankkeen kuvausta on tarpeen täsmentää selostusvaiheessa. Kuvauksen tulee sisältää hankkeen koko elinkaari rakentamisvaiheesta toiminnan loppumiseen ja alueen mahdolliseen jälkikäyttöön.

Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin

Maankaatopaikka- ja kierrätyskenttätoiminta ei suoranaisesti liity muihin hankkeisiin, mutta ne tarjoavat maankaato- ja välivarastointipaikan Joensuun kaupungin infrarakentamisen työmailta kaivetuille pilaantumattomille ylijäämämaille ja kaupunkiympäristön kunnossapidosta syntyville kierrätysmateriaaleille. Arviointiohjelmassa ei ole esitetty, kuinka jätelain etusijajärjestys toteutuu hankkeessa. Jätelain etusijajärjestyksen mukaan jätteen loppusijoittaminen on viimeinen vaihtoehto, mikäli muut vaihtoehdot (esim. jätteen hyötykäyttö) ei ole mahdollista. Arviointityössä on tarpeen selvittää, kuinka hankkeesta vastaava varmistaa, että alueelle loppusijoitetaan vain hyötykäyttöön kelpaamattomia massoja. Sekä miten ja missä välivarastoitavia eri materiaaleja voidaan hyödyntää.

Vireillä olevan Biotien asemakaavan liittyminen hankkeeseen jää arviointiohjelmassa epäselväksi. Tätä tulee tarpeen mukaan tarkentaa. Ilmeisesti molemmille hankealueille ainakin kuljetaan Biotien kautta. Joensuun kaupungin lausunnon mukaan Biotien asemakaavassa on varattu melu-/maisemavallille alue, joka toteutettuna lisää suojavaikutusta liksenvaaran suuntaan. Arviointiohjelman mukaan ylijäämämaita hyödynnetään esimerkiksi meluvalleissa.

Yhteysviranomaisen käsityksen mukaan hankkeen suunnitteluun liittyvät ainakin valtakunnalliset alueiden käyttöavoitteet ja valtakunnallinen jättesuunnitelma. Nämä tulee huomioida arviointiselostusta laadittaessa.

Hankkeen vaihtoehdot

Arviointiohjelmassa toiminnan vaihtoehdoiksi on nykytilanteen säilyttämisen (VE0) lisäksi valittu kaksi pinta-aloiltaan saman suuruista, mutta erikorkuista (matala VE1 ja korkea VE2) täyttömäkeä. Lisäksi hankealueelle on suunniteltu kierrätyskenttää.

Valitut vaihtoehdot ovat maankaatopaikkojen osalta riittävät, mutta niiden toimintakuvaukset edellyttävät tarkentamista ennen arviointia. Muun muassa kierrätyskentän ja sille suunniteltujen toimintojen sisällyttämistä eri hankevaihtoehtoihin on tarpeen täsmentää.

Arviointiselostuksessa on käsiteltävä kaikkia vaihtoehtoja samalla tarkkuudella.

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Arviointiohjelman kohdassa 3.4 on kuvattu hankkeen edellyttämät luvat ja suunnitelmat yleispiirteisesti. Hankealueella jo olevaa maankaatopaikkaa eli hankevaihtoehtoa VE0 koskeva ympäristölupa on mainittu hanketta koskevassa tiivistelmässä ja johdannossa, mutta ei lainkaan kohdassa 3.4, jossa se olisi tullut esittää. Kierrätyskentän osalta tarvittavia lupia ei ole esitetty lainkaan. Epäselväksi myös jää, miksi VE2-mukainen läjitys suunnitelma on pidetty julkisesti nähtävillä ja millainen maakuntakaavan rakentamisrajoitus hankealuetta koskee.

Maankaatopaikkatoiminta edellyttää ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista ympäristölupaa. Hankealueella on jo toteutusvaihtoehdon VE0 mukainen Joensuun kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan 21.12.2016 myöntämä ympäristölupa maankaatopaikalle. Hankkeen toteutusvaihtoehtojen VE1 ja VE2 osalta toimivaltainen ympäristölupaviranomainen on Itä-Suomen aluehallintovirasto (YSA1 § kohta 13e). Toteutusvaihtoehtojen VE1 ja VE2 lupien ja muiden siihen rinnastettavien päätösten myöntämisen edellytyksenä on, että YVA-menettely on päättynyt.

Myös kierrätyskentän toiminta voi edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa.

Lisäksi hanke voi edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisia rakennus- tai toimenpidelupia tai ilmoitusmenettelyn soveltamista. Nämä käsittelee kunnan rakennusvalvontaviranomainen.

Arviointiselostuksessa on tarpeen täsmentää tietoja voimassa olevasta ympäristöluvasta sekä hankkeen toteuttamisen edellyttämistä muista suunnitelmista ja luvista.

Ympäristön nykytila ja kehitys

YVA-asetuksen 3 §:n 4 kohdan mukaan arviointiohjelmassa on esitettävä kuvaus todennäköisen vaikutusalueen ympäristön nykytilasta ja kehityksestä (jos hanketta ei toteuteta). Ympäristön nykytilan ja myös sen kehittymisen kuvaus on tärkeää vaikutusten tunnistamiseksi, vaikutusalueen rajaamiseksi, vaikutusarviointien suunnitteluun ja arviointimenetelmien valintaan sekä vaikutusten merkittävyyden arviointia varten.

Arviointiohjelmassa on esitetty keskeisimmät tiedot ympäristön nykytilasta, tosin ilman täsmällisiä esim. melutilanne- sekä pinta- ja pohjavesien laatutietoja, joita olisi

lähialueen muihin toimintoihin ja hankkeisiin liittyen ollut käytettävissä. Arviointiohjelmasta myös puuttuu tiedot ympäristön nykytilan kehittymisestä.

Hanke-alueen lähiympäristön muut toiminnot, kuten Joensuun veden jätevedenpuhdistamolietteen kompostointi-alue, YIT Teollisuus Oy:n kiinteä asfalttiasema, Pielisen Betoni Oy, Oy Teboil Ab:n raskaan liikenteen polttoaineen jakelutoiminta, Itä-Suomen Murskauskeskus Oy, Puhas Oy:n Kontiosuon jätekeskus, Fortum Power and Heat Oy:n voimalaitos ja mahdolliset muut toiminnanharjoittajat ja näiden eri toiminnot olisi ollut tarpeen kuvata. Hankkeen vaikutusalueelle tulee ympäristöhäiriöitä myös näistä toiminnoista, joten myös niiden ympäristövaikutuksia olisi ollut tarpeen kuvata ympäristön nykytilan kuvauksessa. Näiden tietojen mahdollisimman täsmällinen esittäminen on tarpeen, jotta hankkeen toiminnan vaikutuksia ja erityisesti niiden merkittävyyttä voidaan arvioida.

Arviointiohjelmassa mainitut hankealueen lähiympäristön linnustollisesti arvokkaimmat kohteet (allas-alue ja vanhat/vanhenevat metsät) olisi ollut tarpeen esittää kartalla, kuten hanke-alueen kaakkois-itäpuolella oleva metsälain tärkeä elinympäristö, vähäpuustoinen suo, on esitetty. Lisäksi näiden molempien kohteiden ympäristöllistä merkitystä olisi ollut tarpeen myös avata, jotta mahdollisten vaikutusten tunnistaminen olisi ollut mahdollista. Sama koskee muun muassa pintavesiä, joiden purkureittiä liiksenjokeen ja edelleen Pielisjokeen, käyttöä ja eikä laatutietoja ole esitetty.

Tietoja ennakkoneuvottelussa hankealueen viereisestä ojasta otettavaksi sovitun näytteen tietoja ei ole arviointiohjelmassa esitetty. Yhteysviranomaisen pitää tärkeänä, että arviointiselostuksessa esitetään ympäristön nykytila kattavasti ja tämä edellyttää olemassa olevien tietojen täydentämistä niiltä osin kuin tietoja ei ole käytettävissä. Näiden tietojen hankinta ja riittävyyden varmistaminen on hankkeesta vastaavan tehtävä.

Arviointiselostuksessa tulee esittää ympäristön nykytilan kuvaus täsmennettynä ja täydennettynä numeerisella ymv. täsmällisellä tiedolla muun muassa ympäristön luonto- ja virkistyskohteiden sekä pinta- ja pohjavesien tilasta ja käytöstä. Lisäksi tulee esittää kattavasti nykytilan kehitys tilanteessa, jossa hanketta ei toteuteta (vaihtoehto VE0). Tarkastelun ajallinen ulottuvuus on hankkeen suunniteltu elinkaari, noin 15 vuotta eteenpäin. Ympäristöllä tarkoitetaan todennäköisiä vaikutusalueita ja niiden kautta kulkevia yhteyksiä. Ympäristön muutokseen vaikuttavat ilmiöt tms. voivat olla laaja-alaisia, kuten Joensuun kaupungin kaavoituksen osoittama kehitys. Nykytilan ja sen kehittymisen kuvauksen täsmennyksen myötä voi olla tarpeen vielä arvioida ehdotetun vaikutusten arvioinnin laajentamista.

Tunnistetut ja arvioitavat ympäristövaikutukset

YVA-asetuksen 3 §:n 5 kohdan mukaan arviointiohjelmassa on esitettävä ehdotus tunnistetuista ja arvioitavista ympäristövaikutuksista, mukaan lukien valtioiden rajat ylittävät ympäristövaikutukset ja yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa, siinä laajuudessa kuin on tarpeen perustellun päätelmän tekemiselle, sekä perustelut arvioitavien ympäristövaikutusten rajaukselle. Lisäksi 6 kohdan mukaan on esitettävä tiedot ympäristövaikutuksia koskevista laadituista ja suunnitelluista selvityksistä sekä aineiston hankinnassa ja arvioinnissa käytettävistä menetelmistä ja niihin liittyvistä oletuksista.

Arviointiohjelmassa on ehdotettu, että ympäristövaikutusten arviointi kohdistetaan seuraaviin vaikutuksiin: liikennevaikutukset, vaikutukset ilmaan, meluvaikutukset ja maisemavaikutukset. Ympäristövaikutusten arvioinnissa hyödynnetään alueella jo

tehtyjä selvityksiä sekä muiden vastaavien hankkeiden ympäristövaikutusten arviointeja. Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia ei ole esitetty arvioitavaksi erikseen vaan osana meluun, pölyyn ja maisemaan kohdistuvaa arviointia.

YVA-lain mukaan YVA-menettely tulee kohdentaa hankkeen merkittäviin ympäristövaikutuksiin. Yhteysviranomaisen huomauttaa kuitenkin, että kuten YVA-lain perusteluissa (HE 259/2016) todetaan, että arviointiin tulisi myös sisällyttää sellaiset vaikutukset, joiden merkittävyydestä ei vielä ole selvyyttä ja jotka edellyttäisivät siksi tarkempaa selvittämistä. Vaikutusten arvioinnin täytyy kattaa arvioinnin alkaessa myös vielä epävarmat vaikutukset, jotka YVA-menettelyn aikana selvitetään tarkemmin. Vain selvästi vähäisiksi arvioidut vaikutukset voidaan jättää arvioinnin ulkopuolelle.

Yhteysviranomaisen pitää arviota hankkeen todennäköisesti merkittäviksi ennakoituiksi vaikutuksiksi pääosin oikeansuuntaisina, mutta toteaa, etteivät perustelut arvioinnista poisjätettävien vaikutusten osalta ole kaikilta osin riittävät. Tehtyjen rajausten tueksi olisi ollut tarpeen esittää numeerista tietoa ympäristön tilasta ja niihin kohdistuvista vaikutuksista, kuten esim. pinta- ja pohjavesien laadusta sekä näihin kohdistuvista arvioiduista mm. kuormitusvaikutuksista. Niiltä osin kuin nämä tiedot puuttuvat arviointiohjelmasta, on ne esitettävä kattavasti ja hyvin perusteltuina arviointiselostuksessa. Ympäristövaikutusten arvion ja kuvauksen on katettava hankkeen välittömät ja välilliset, kasautuvat, lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin pysyvät ja väliaikaiset, myönteiset ja kielteiset sekä yhteisvaikutukset muiden olemassa olevien ja hyväksytyjen hankkeiden kanssa.

Yhteysviranomaisen toteaa, että vaikutuksia arvioitaessa on olennaista kuvata eri vaikutusmekanismit ja esittää, mihin arviointi vaikutusten merkittävyydestä perustuu. Pelkkä vaikutuksen merkittävyyden arviointi ei siten riitä. Vaikutusten arvioinnin perusteella on voitava arvioida, millä laajuudella ja mille alueelle vaikutukset leviävät sekä onko esitetyt päätelmät niiden merkityksestä oikeita. Vaikutusten arvioinnissa on kattavasti esitettävä myös haitallisten vaikutusten lieventämistoimet sekä miten toimitaan poikkeuksellisissa tilanteissa esim. jos alueelle tuotava jäte ei täytä laatuvaatimuksia. Ainakin seuraavilta osin suunniteltua arviointia on vielä täsmennettävä:

Vaikutusalueen rajaus

Tiedot todennäköisistä vaikutusalueista esitetään arviointiohjelman kohdassa 5 kunkin arvioitavaksi ehdotetun eri ympäristövaikutuksen kohdalla.

Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiselostuksessa eri vaikutustyyppien tarkastelualueet on tarpeen kuvata tarkasti ja vaikutusalueen rajauksen tulee perustua tosiasiallisiin vaikutuksiin. Arviointiselostuksessa tulee esittää selkeät selvityksiin perustuvat perustelut vaikutusalueiden rajauksille.

Liikennevaikutukset

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman mukaan hanke ei vaikuta liikennejärjestelyihin Kontiosuon kaatopaikka-alueen ulkopuolella. Hankkeen liikennevaikutuksia arvioidaan hankealueelta Ilomantsintien ja valtatie nro 6 risteysalueelle saakka, jossa maankaatopaikan kuljetukset sulautuvat muun liikenteen joukkoon.

Arviointiohjelmasta ei selviä mistä kohdin ja millaisin järjestelyin hanke-alueen liikenne liittyy muuhun Kontiosuon kaatopaikka-alueen ja sen ulkopuoliseen liikenteeseen. Kontiosuon ylijäämämaiden läjitysalueen suunnitelmaselostuksen

mukaan Biotie toimii työmaatienä. Biotien sijaintia tai muuta kulkuyhteyttä hankealueelle ei kuitenkaan ole esitetty. Liikennettä suuntautuu todennäköisesti joissain määrin Ilomantsintien (kantatie 74) molempiin suuntiin. Arviointiselityksessä on tarpeen vielä tarkastaa, ovatko ennakoarviot oikeat ja tarkastelurajaus riittävä.

Liikennevaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon myös lähialueen muut toiminnot ja hankkeet ml. Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunnossa esille tuodut Biotien asemakaava ja Karsikon hypermarket, joiden liikenne kohdistuu samoille tieosuuksille ko. hankkeen kanssa. Kaikki kuljetusreitit ja niiden liikennejärjestelyt sekä niillä liikkuvat on tarpeen kuvata arviointiselostuksessa kattavasti. Nämä voivat myös vaihdella eri toimintavaiheissa. Myös liikenneturvallisuuden kohdistuvat vaikutukset ovat erityisen tärkeä arvioinnin osa sisältäen sen, mitä mahdollisia parantamistoimia liikkumisen turvallisuuden varmistamiseksi tulee tehdä. Tarpeen mukaan arvioinnissa on huomioitava myös jalankulku ja pyöräily.

Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon

Pölyvaikutusten arvioinnissa tulee tarkastella hankealuetta, lähiympäristöä ja kuljetusreittejä. Vaikutusarvioita tulee verrata tavoitetasoihin.

Arviointiselostuksessa on kuvattava käytettävät pölyntorjuntatoimenpiteet.

Meluvaikutukset

Melutasoja tulee arvioida huomioiden nykyinen asutus, uuden kaavoitetut alueet sekä työpaikka-alueet. Vaikutusarvioita tulee verrata ohjearvoihin. Lisäksi tulee arvioida melun kuuluvuutta ja häiritsevyyttä.

Arviointiselostuksessa on kuvattava mahdollisuudet meluhaitan hallintaan.

Pintavedet

Arviointiohjelman liitteessä 1 olevassa läjitysalueen suunnitelmaselostuksessa on kuvaus vesien hallinnasta. Tiedot on tarpeen sisällyttää arviointiselostukseen, kuten myös tiedot valumavesien laadusta, vaikutuksista, vaikutusalueesta sekä merkittävydestä.

Yhteysviranomaisen käsityksen mukaan hankkeella voi olla ennakkoneuvottelussa keskustellun mukaisesti vaikutusta lähialueen muiden toimintojen vesien johtamiseen (myös mahdolliset salaojarakenteet yms.), mikä on myös tarpeen selvittää ja esittää arviointiselostuksessa mahdollisine hallinta- ja seurantatoimenpiteineen.

Pohjavedet

Arviointiselostuksessa on tarpeen esittää laadulliset ja määrälliset vaikutukset pohjaveteen mahdolliset poikkeustilanteet mukaan lukien huomioon ottaen pohjaveden käyttö.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin

Hankkeen vaikutuksia ihmisiin sekä asuin- ja elinympäristön turvallisuuteen, terveellisyteen ja viihtyisyyteen on tarpeen arvioida arviointiohjelmassa esitettyä laajemmin. Tämä on tuotu esille Itä-Suomen aluehallintoviraston lausunnossa, jonka mukaan mm. virkistyskäytön osalta tulisi ympäröivää rakennettua ja rakentamatonta

aluetta arvioida riittävän laajasti ja huomioida myös muu alueiden käyttö mahdollisessa virkistys- ja elinkeinotoiminnassa.

Arviointiselostuksessa toiminnan vaikutukset väestöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen tulee esittää omana kohtanaan. Ko. vaikutuksia olisi perusteltua selvittää esimerkiksi asukaskyselyllä.

Yhteisvaikutukset

Koska hankealueen välittömässä läheisyydessä ja myös sen laajemmalla vaikutusalueella (esim. melu-, pöly- ja liikennevaikutukset) on useita ympäristöön ja ihmisten elinoloihin vaikuttavia toimintoja, on yhteisvaikutusten arvioinnin rajaukseen ja laatuun kiinnitettävä arviointiselostuksessa erityistä huomiota.

Muut vaikutukset

Yhteysviranomaisen muistuttaa, että ennakkoneuvottelussa keskusteltiin huomioon otettavaksi maankaatopaikan täytön mahdolliset vaikutukset viereisen jäteaseman rakenteisiin, salaojiin ja vesienjohtamiseen. Arvioinnissa on tarpeen selvittää ko. vaikutukset tai ainakin poissulkea ne.

Tiedot laadituista ja suunnitelluista selvityksistä

Arviointiohjelmassa on kerrottu varsin yleisesti käytettävistä arviointimenetelmistä.

Arviointiselostuksessa tulee kuvata arviointimenetelmät puutteineen ja epävarmuuksineen siten, että lukija saa niistä hyvän kuvan. Sama koskee myös arvioinneissa käytettäviä lähtötietoja.

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys

YVA-asetuksen 3 §:n 7 kohdan mukaan arviointiohjelmassa on esitettävä tiedot arviointiohjelman laatijoiden pätevydestä.

Arviointiohjelmassa kuvataan sen laatijoiden pätevyys kertomalla arviointiohjelman laadintaan osallistuneiden ammattinimikkeet.

Arviointiselostuksessa tulee esittää tarkemmat tiedot laatijoiden pätevyden osalta.

Osallistuminen

YVA-asetuksen 3 §:n 8 kohdan mukaan arviointiohjelmassa on esitettävä suunnitelma arviointimenettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestämisestä sekä näiden liittymisestä hankkeen suunnitteluun ja arvio arviointiselostuksen valmistumisajankohdasta.

Arviointiohjelman kohdassa 3.7 kuvataan YVA-lain mukainen arviointiohjelman- ja selostuksen kuuluttamismenettely, joista huolehtii yhteysviranomaisen. Lisäksi todetaan, että hankevastaava ja yhteysviranomaisen voivat sopia myös muun osallistamisen järjestämisestä. Kohdan 3.3. mukaan arviointiselostus valmistuu talvella 2020.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tavoitteena on lisätä kaikkien tiedon saantia hankkeesta ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyssä keskeistä on osallistumisen järjestäminen ja sen myötä saadun palautteen tosiasiallinen huomioon

ottaminen. YVA-laissa säädetyn tiedottamisen ohella riittävän vuorovaikutuksen turvaamisen keinoja ovat muun muassa yleisötilaisuudet sekä arviointityötä varten toteutettavat kyselyt.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan osallistumisjärjestelyjä olisi hankkeesta vastaavan toimesta arviointiselostusvaiheessa hyvä tehostaa esim. ennakkoneuvottelussa keskustellun mukaisesti hankkeen lähialueella kirjeillä tehtävällä tiedottamisella/kyselyllä.

Arviointiselostuksessa on esitettävä selvitys arviointimenettelyn vaiheista osallistumismenettelyineen ja liittymisestä hankkeen suunnitteluun.

Raportointi

Arviointiselostuksessa kuvien ja karttojen merkintöihin tulee kiinnittää huomiota, jotta etenkin hankealueen sijainti ja sen kulkureitit sekä lähialueen muut toiminnot olisi hahmotettavissa vaikeuksista.

Arviointiselostus ja sen toimittaminen yhteysviranomaiselle

Arviointiselostuksessa tulee esittää kokonaiskuva hankkeen ja sen vaihtoehtojen olennaisista haitallisista ympäristövaikutuksista. Arviointiselostuksen rakenteessa ja esitystavassa tulee huolehtia, että merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia koskevat tiedot ovat hahmotettavissa selkeinä kokonaisuuksina. Arviointiselostuksen ja sen liitteiden avulla yhteysviranomaisen tulee voida tarkistaa arvioinnin laatu ja riittävyys.

YVA-menettelyssä yhteysviranomaisella on mahdollisuus pyytää lisäselvitystä hankkeesta vastaavalta merkittävistä ympäristövaikutuksista, mikäli se olisi tarpeen perustellun päätelmän antamista varten. Yhteysviranomaisen suosittelee, että hankkeesta vastaava varautuu tarkastelemaan arviointiselostusluonnosta yhteysviranomaisen kanssa ennen sen viimeistelyä ja YVA-menettelyn selostusvaiheen vireille tuloa ja kuuluttamista.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Pohjois-Karjalan ELY-keskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille. Lausunto on myös nähtävillä internetsivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/kontiosuoYVA

Pohjois-Karjalan ELY-keskus lähettää hankkeesta vastaavalle kopiot arviointiohjelman johdosta saamistaan lausunnoista. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa.

6. SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU SEKÄ YVA-MENETTELYSSÄ SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Suoritemaksu 4000 euroa

Maksun määräytyminen

Arviointiohjelmasta annettavasta ELY-keskuksen lausunnosta perittävä maksu on supeassa hankkeessa (5 – 10 henkilötyöpäivää) 4000 euroa.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017)

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018)

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ympäristöasiantuntija Mari Heikkinen ja ratkaissut ympäristövastuuyksikön päällikkö Ari Heiskanen. Merkintä hyväksynnästä on viimeisellä sivulla.

JAKELU

Joensuun kaupunki, kaupunginhallitus
Joensuun kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen
Siun Sote, terveydensuojeluviranomainen
Itä-Suomen aluehallintovirasto, peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Savon ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri
Pohjois-Savon ELY-keskus, kalataloustehävät
Suomen luonnonsuojeluliitto
Joensuun seudun luonnonystävät

Tämä asiakirja POKELY/918/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POKELY/918/2019 har godkänts elektroniskt

Heikkinen Mari 17.12.2019 09:05

Heiskanen Ari 17.12.2019 09:26